ББК 86
Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны", 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны" 2007
© *Афармленне Уладзімір Гундар*

Прыйсьці да сваёй веры

Прадмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага сьвятара айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псыхалёгія прысутнасьці". Артыкулы з гэтае кнігі пэўны час друкаваліся на старонках мясцовай газэты "Intex-press" і мелі вялікі водгук у грамадзтве. Сябры і прыхільнікі уніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае цэлае, каб напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Кірылы і Мятода Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі сьвятар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусьветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу "Навука і рэлігія". Аўтар абвяргаў савецкія тэзісы аб шкоднасьці рэлігіі, нясумяшчальнасьці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасьці былі веруючымі людзьмі. Традыцыі архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сёньняшнімі ягонымі пасьцежнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псыхалёгія прысутнасьці" – гэта першы вопыт псыхалягічнага абагульненьня рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і сьвятары дэлікатна абыходзяць, "пераканаўча" спасылаючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсьць у дэмакратычным грамадзтве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасьць уніяцкага сьвятара, які ў сваіх разважаньнях пра Бога і існасьць спалучае рэлігію і палітыку, псыхалёгію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтам смела казаць. Але на такі крок сёньня здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава *Вялікае княства Літоўскае* было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасьць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Перасьледаваныя на радзіме ардынс-

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

II.17. Выбары 78
II.18. Палітыка 81
II.19. Жэрабя кінута 85
II.20. Пост 88
II.21. Пасха 91
II.22. Духоўнасць 93
II.23. Хараство 96
II.24. Быць 99
II.25. Тройца 102
II.26. Слава 105
II.27. Храм 108
II.28. Лішак 111
II.29. “Не хочу иметь ребенка...” 116
II. 30. Радаснае ганенне 117
II.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці 123
II.32. Час асабістай прысутнасці 127
II.33. Выбранасць 131
II.34. Ад сектанцтва да еднасці 134

III
ЭКЗІСТЭНЦЫЯ В[illegible]ВАННЯ 137
III.1. Успенне 138
III.2. А[illegible]еала[illegible]чная перспе[illegible]ыва ўзросту 142
III.[illegible]. Гэапсі[illegible]агічная канфесійнасць асобы 150
III.[illegible]. Сямейная тр[illegible]еза экумены 153
III.5. Пр[illegible]фесія маці 156
III.6. Прафесія: айцец 160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы” 164
III.8. Вяртанне да сябе 169
III.9. Інтралог 172
III.10. У сям’і не без нарцыса 176

III.11. Любоў не раздражняецца 180
III.12. Ружанец у псіхічным разві[illegible] дзіцяці 183
III.13. “Лебядзінае паляван[illegible]” 188
III.14. Містыка 189
III.15. Алтарна-педагагічны[illegible] разважа[illegible]і 192
III.1[illegible]. Педага[illegible]ыя прынцыпы асабістай свабоды 196

IV
[illegible]АЛА[illegible]АЯ ПРОПАВЕДЗЬ 203
IV.[illegible]. Псіх[illegible]істарычны сэнс Евангелля 204
IV.[illegible]. Час казання 206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага 208
IV.4. “Хай будуць усе адно” 210
IV.5. Суд Божы 215
IV.6. Цуд Божы 218
IV.7. Навігацыя 221
IV.8. Экзарцызм, альбо выгнанне дэманаў 224
IV.9. Перамяненне Гасподняе 226
IV.10. Pietas – Шанаванне 228
IV.11. Не судзі 230
IV.12. Багацце ад Бога 232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі” 234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа 236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага 240
IV.16. Шлюбная вячэра 243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра 245

POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА 249

ГЛАСАРЫЙ 251

ЛІТАРАТУРА 253

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

III.14. Містыка

Якое дачыненне мае містыка да веры і выхавання?

Мікалай

На маю думку, само слова “вера” містычна дачыняецца да лацінскага этымону verus – праўдзівы. Вера дапаўняецца надзеяй як даверам, у выніку чаго чалавек пачынае не толькі верыць Богу, але і давяраць Яго прысутнасці, парусіі. Такі давер не існуе без містыкі, г.зн. без таямніцы. Калі містычныя адносіны наўсцяж пераходзяць у пазітыўны рацыяналізм, дык гэта ўжо не вера, але веда. Па вызначэнню св. Фамы Аквінскага, “Тое, што ўсе ведаюць, не можа адначасова быць і аб’ектам веры, і аб’ектам навукі”. Таму масавая дэманстрацыя рэлігіі, асабліва па тэлебачанні, насамрэч працуе на ідэалогію правячай эліты, а не на веру.

Вера з’яўляецца не толькі цэнтрам усяго рэлігійнага жыцця, але і вытокам навукі і мастацтва, у асяродку якіх вялікае значэнне займае містыка. Напрыклад, сімвал псіхалогіі, грэцкая літара Ψ нагадвае таемнічы знак “рака”, узнікаючага ў месцы лакалізацыі гэтай самай загадкавай хваробы чалавецтва пры біяпсіі, анкалагічнай дыягностыцы. Для мяне літара Ψ не толькі фармальны сімвал, але і містычны іерогліф, што адлюстроўвае змест душы, сатканай з супярэчнасцей разумнага, добрага, вечнага і роднага Я чалавека.

З’яўляючыся рэлігійнай практыкай экстазу як зліцця з Богам, містычны светапогляд можа рэзка адрозніваецца ў залежнасці ад канфесіі. У хрысціянстве містычнае натхненне – гэта непасрэднае з’яднанне са збавіцелем Госпадам Ісусам Хрыстом як асабістым Богам. Містыка мае ірацыянальны ўхіл, інтуіцыю, парадаксальны вопыт духоўнага дыялогу.

Усе мае рацыянальныя разважанні аб гэтым дыялогу нішто ў параўнанні з самой містычнай з’явай, вядомай кожнаму веруючаму, але захаванай для вонкавага разумення. Таму містычна настроеныя вернікі часта трывалі ў палоне адыёзнасці, г. зн. падазронасці. Так, у 1917 годзе звычайным вясковым дзецям Люцыі, Францішку і Жасінце нават прыйшлося адседзець колькі дзён у вязніцы і шмат потым адпакутваць за сваю рашучасць у адстойванні праўдзівай сустрэчы з Мары-

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

яй Маці Божай, якая праз іх абвясціла сусвет, у тым ліку Расію, аб неверагодных выпрабаваннях 20 стагоддзя і апошнім часе збавення. Ад 13 мая містычная лічба трынаццаць кожнага месяца на працягу паўгоддзя была адзначана духоўным дыялогам дзяцей з Царыцай неба і зямлі. Ад партугальскага мястэчка Фаціма містычны алтар Божай міласэрнасці раскінуў свае ратавальныя далоні па ўсім свеце, а касцёл Маці Божай Фацімскай у Баранавічах стаў яе першым пасланцом для беларускіх і расійскіх вернікаў.

Нехта засумняваецца адносна лічбы “13”, маўляў, не след, ды і няма калі веруючаму адсочваць такія дэталі. Хрысціяніну больш належыць прыхіляцца да слова, якое сведчыць: “род падступны і любадзейны шукае адзнакаў” [Лк 11, 29]. Сапраўды, гэта так, але могуць адбывацца ўсякія выпадкі. Тым больш што слова Божае вельмі часта суправаджаецца таямнічымі адзнакамі. Адносна ўзгаданай ужо лічбы, паказальным прыкладам такога суправаджэння з’яўляецца гімн любові апостала Паўла, адзначаны 13 раздзелам паслання да карынцянаў, у якім менавіта 13 вершаў.

Побач з Фацімай таямнічае жыццё сціплай сястры-законніцы Фаўстыны Кавальскай стала бадай што найвялікшай містычнай з’явай у гісторыіі Царквы. Падчас бяспечнага танца на маладзёжнай вечарыне [illegible] дзяўчына [illegible] Слова з патрабаваннем скасаваць уласную бяздзейнасць [illegible] ды ўступіць у непарушны шлюб з Богам. Ад таго часу святая Фаўстына стала выбраніцай Ісуса, які адкрыўся кожнаму верніку праз містычнае запрашэнне да Божай міласэрнасці. Кожны дзень, асабліва ў пятніцу а трэцяй гадзіне, калі Госпад наш і Збаўца сканаў на крыжы, схілі свае калені і прачытай у сэрцы сваім Вяночак [illegible] Божай Міласэрнасці: “Ойча Спрадвечны, ахвярую Табе Цела і Кроў, Душу і Боскасць наймілейшага Сына Твайго і Госпада нашага Ісуса Хрыста, каб перапрасіць за грахі нашыя і ўсяго свету. Для Яго балеснай мукі май міласэрнасць да нас і да ўсяго свету. Ісусе, давяраю Табе”.

Спачатку я не звяртаў асаблівай увагі на гісторыю Фаўстыны, успрымаючы яе як аднаго з шматлікіх адэптаў містычнага вопыту. “У мяне ўласны досвед, – лічыў я, – і якая мне справа да нейкай там полькі, хаця б і святой”. І вось на вяршыні сур’ёзнага асабістага выпрабавання, у першую нядзелю Анты-Пасхі быў запрошаны [illegible] служэння на прыход Хрыста Чалавекалюбца, што ў Маладзечне. Намінацыя храма і самое свята нагадвалі аб [illegible] Божай Міласэрнасці ў Евангеллі аб Фаме няверуючым [Ян 20, [illegible]]. Я лічыў, што гэтай інфармацыі для мяне дастаткова. Але ўжо перад самай паездкай я выпадкова сустрэў маю добрую знаёмую, Людмілу, якая чамусьці перадала мне на дарогу брашураваны тэкст размовы Фаўстыны з Ісусам. Тады я падумаў, што гэтая жаночая постаць веры, магчыма, [illegible] мне для напаўнення пропаведзі надзвычайным сэнсам. Як аказалася потым, менавіта гэты містычны сэнс [illegible] казання і паўплываў на становучае вырашэнне майго [illegible] тарскага лёсу.

Неўзабаве мая сям’я ўпершыню была запрошана да малітоўных рэкалекцыяў у Польшчу. Ад Любліна да мясцечка Лагеўнікі, што пад Кракавам, куды мы трапілі выпадкова, перабылытаўшы дарогі, мая старэйшая дачка Юліяна налічыла 33 касцёлы. Апошнім аказаўся капліцай Божай Міласэрнасці, у якой спачываюць рэліквіі святой Фаўстыны, пражыўшай на гэтай зямлі роўна 33 гады.

Наступная, трэцяя сустрэча са святой адбылася ў 2005 г. у тых жа Лагеўніках з нагоды рэкалекцыяў, прысвечаных яе 100-гадоваму юбілею. Тады я старанна і напружана маліўся аб паступленні майго сына Глеба ва універсітэт. Даведаўшыся, што па свайму непаразуменню рэкатарат БДУ прыняў яго толькі на платнай аснове, я моцна перажываў, але працягваў спадзявацца на містычную дапамогу нават тады, калі ўжо, здаецца, нічога не паправіш. І сапраўды так склалася, што добрыя людзі дапамаглі вырашыць праблему з аплатай за першы курс. А роўна праз год: – о дзіва! Глеб, запрошаны да ўдзелу ў праграме Кастуся Каліноўскага, атрымлівае размеркаванне на вучобу менавіта ў Ягелонскі універсітэт, што побач з санктуарыем Божай Міласэрнасці. Далей – яшчэ больш, менавіта Лагеўнікі сталіся жыллёвым прытулкам для маіх трох сыноў – студэнтаў.

На жаль, не магу паведаміць усіх дэталяў гэтай гісторыі, інакш яна страчвае сваю містычнасць. Але адзіная з іх можа, як след адзначыцца і на старонках кнігі: гадавіну ўродзін св. Фаўстыны і Дзень нараджэння сваёй жонкі Любові я адзначаю разам – 5 кастрычніка. Гэта проста містыка!

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ